

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання

Полтавським місцевим центром

з надання безоплатної вторинної правової допомоги

річного плану діяльності на 2021 рік

у IV кварталі

ЗМІСТ

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1.] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до БПД

[1.2.] Клієнти отримують якісні послуги

[1.3.] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав

[1.4] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтовною, інноваційною, ефективною

Розділ II. Результативні показники діяльності

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1.] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до БПД

З метою забезпечення рівного доступу суб'єктів відповідного права до безоплатної правової допомоги Полтавським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – Центром) вивчено конкретні першочергові правові потреби територіальних громад та проведено 296 правопросвітницьких заходів для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення правових питань; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України у сфері соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, пенсійного забезпечення, тощо (круглі столи, лекції, семінари) з метою підвищення правової обізнаності населення для різних категорій громадян: учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи, учасники АТО, особи з інвалідністю, пенсіонери, малозабезпечені особи та ін. Дані заходи проводяться з метою реалізації середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2021 року.

Також Центром проводяться заходи в рамках реалізації проєкту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

До прикладу.

05 жовтня на базі Полтавського юридичного інституту НЮУ імені Ярослава Мудрого відбувся Фестиваль юридичних професій, учасниками якого були учні старших класів закладів освіти Полтави та Полтавського району. Фахівчиня Полтавського бюро правової допомоги Яна Бардакова розповіла присутнім про професію юриста загалом та зокрема про діяльність системи безоплатної правової допомоги.

Також юристка бюро поінформувала присутніх, що чинним законодавством передбачено право кожного громадянина на отримання від

фахівця безоплатної правової допомоги роз'яснення, правової інформації та консультації, а найбільш вразливі категорії громадян, такі як внутрішньо переміщені особи, особи з інвалідністю, малозабезпечені, діти-сироти та постраждалі від домашнього насильства, та інші категорії мають право на весь спектр послуг адвоката чи іншого фахівця у галузі права, що надаються безкоштовно (за умови підтвердження належності до вразливої категорії). Отож, аби не мати потім неприємностей, перш ніж вчиняти будь-які юридично значущі дії, варто проконсультуватися із фахівцем щодо можливих правових наслідків таких дій, тим більше що таке право надається безкоштовно юристами безоплатної правової допомоги. Громадянину залишається лише звернутися у будь-який зручний для нього спосіб - прийти або ж зателефонувати!

Фахівчиня Великобагачанського бюро правової допомоги Тетяна Лисенко та старший інспектор Миргородського районного відділу №1 філії Державної

установи «Центр пробації» в Полтавській області Олександр Шепель 06 жовтня провели правовий урок для учнів 10-Б класу опорного закладу Великобагачанського ЗЗСО І-ІІІ ст. на тему «Подоласмо булінг разом».

Серед сучасних дітей останнім часом надзвичайно загострилася проблема цькування та насильства. Таке явище отримало назву булінг, розповсюдження якого впродовж останніх років визнано в освітній практиці та є соціальною проблемою. Під час уроку з учнями обговорили поняття булінгу, його ознаки та види, роз'яснили як потрібно діяти та куди звертатися при виявленні цього явища. Для кращого сприйняття продемонстрували тематичне відео «Дороги які ми обираємо» та презентації. Підлітки активно приймали участь в обговоренні.

«Якщо Ви стали жертвою чи свідком булінгу – не мовчіть, скажіть про це батькам, вчителю або психологу. Якщо ж не можливо вирішити відповідну проблему на рівні школи - повідомте поліцію» - зазначила Тетяна Лисенко.

Основна мета цього заходу - вироблення нульової толерантності до проблеми булінгу, розвиток співчутливого ставлення до жертв насилля, навички надання та отримання допомоги.

Для землевласників, землекористувачів та представників Білоцерківської територіальної громади, 07 жовтня фахівець Центру Артем Пархоменко провів захід на тему «Порядок вчинення правочинів, спрямованих на набуття і припинення майнових прав на земельну ділянку» у приміщенні місцевого будинку культури.

Юрист розповів про законодавче регулювання ринку землі, алгоритм дій щодо укладення цивільно-правових угод, які передбачають перехід права

власності на земельні ділянки, а також набуття права власності на земельні ділянки за такими угодами відповідно до Земельного та Цивільного кодексів України, зазначив перелік фізичних та юридичних осіб, які мають право набувати у власність землі сільськогосподарського призначення та обмеження кількості земель, що можуть перебувати у власності однієї особи та роз'яснив порядок здійснення купівлі-продажу земельних ділянок.

07 жовтня фахівчиня Решетилівського бюро правової допомоги Ірина Федорова здійснила виїзд до с. Піщане Полтавського району, де на базі адміністративного приміщення Решетилівської міської ради провела лекцію для землевласників та землекористувачів на тему «Порядок укладення та розірвання договорів оренди земельних ділянок».

Під час заходу присутні дізналися про істотні умови договору оренди землі, порядок його укладення, внесення змін та розірвання.

Юристка зазначила, що ст. 32 Закону України «Про оренду землі» передбачено, що на вимогу однієї із сторін договір оренди землі може бути достроково розірваний за рішенням суду в разі невиконання орендарем обов'язків, а саме:

- використання земельної ділянки не за цільовим призначенням згідно з договором оренди;
- недотримання екологічної безпеки землекористування та збереження родючості ґрунтів, не додержання державних стандартів, норм і правил;
- недотримання режиму водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон, зон особливого режиму використання земель та територій, які особливо охороняються якщо такі наявні;
- несвоєчасного внесення орендної плати.

Якщо ж орендар не порушує вищезазначені обов'язки, договір діє до закінчення строку на який його було укладено.

Після заходу діяв консультаційний пункт доступу до безоплатної правової допомоги, де всі охочі отримали правову інформацію та роз'яснення.

Заходи були проведені у рамках реалізації проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство»».

Як протидіяти таким видам дискримінації як ейджизм (за віком) та сексизм (за статтю)? На ці та інші питання 07 жовтня відповів фахівець Зінківського бюро правової допомоги Сергій Корнійко під час семінару для безробітних осіб на тему «Законодавчі запобіжники дискримінації в сферу трудових правовідносин», який відбувся на базі Зінківської районної філії Полтавського обласного центру зайнятості.

Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення» держава гарантує особі право на захист від будь-яких проявів дискримінації у сфері зайнятості населення за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, членства у професійних спілках або інших об'єднаннях громадян, статі, віку, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Забороняється в оголошеннях (рекламі) про вакансії зазначати обмеження щодо віку кандидатів, пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі, висувати вимоги, що надають перевагу одній із статей, а також вимагати від осіб, які працевлаштовуються, надання відомостей про особисте життя.

Крім того Сергій Корнійко розповів, як правильно скласти резюме при працевлаштування на роботу.

Цього ж дня на базі центру зайнятості працював консультаційний пункт доступу до безоплатної правової допомоги, відвідувачі якого зверталися до юриста за допомогою з питань порядку проведення вакцинації працівників державних органів та установ, вчинення реєстраційних дій та ін.

В Україні з червня цього року стартував перехідний етап запуску електронних листків непрацездатності. З 1 жовтня е-лікарняні видають всі заклади охорони здоров'я.

З метою підвищення рівня правової поінформованості громадян 08 жовтня фахівчиня правової допомоги Диканщини Людмила Маценко провела для осіб, які перебувають на обліку в Диканській районній філії Полтавського обласного центру зайнятості семінар на тему «Електронні листки непрацездатності».

Під час заходу Людмила Маценко поінформувала присутніх про те, що е-лікарняний – це електронний документ, що засвідчує факт тимчасової непрацездатності особи. Він формується в електронному реєстрі листків непрацездатності Пенсійного фонду України на підставі медичного висновку про тимчасову непрацездатність.

«Відтепер працівникам не потрібно подавати паперовий лікарняний, оскільки роботодавець зможе побачити усю необхідну інформацію про е-лікарняний у своєму Електронному кабінеті страхувальника на порталі Пенсійного фонду України, а працівнику лише залишається повідомити роботодавцю будь-яким зручним способом про відкриття е-лікарняного» - зазначила у своїй доповіді фахівчиня бюро.

Після завершення семінару всі бажаючі отримали консультації та роз'яснення з правових питань в рамках роботи консультаційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги.

Анонімні погрози, кібербулінг, тролінг, хейтинг, секстинг – усе це сучасні різновиди цькування в інтернеті. Така форма насильства набирає масштабніших обертів. Не лише діти, але й батьки часто не розуміють, як себе поводити в інтернеті та яким чином захистити дитину від віртуального насильства.

Про те, що таке кібербулінг, яким він буває та яка відповідальність передбачена за його вчинення, 11 жовтня фахівець Машівського бюро правової допомоги Максим Дворовенко обговорив з учнями Машівського ліцею.

Кібербулінг - це один із різновидів булінгу (цькування), що передбачає жорстокі дії з метою дошкулити, нашкодити, принизити людину з використанням сучасних електронних технологій: Інтернету (електронної

пошти, форумів, чатів) та інших засобів електронної техніки – мобільних телефонів чи інших гаджетів.

Як боротися з кібербулінгом?

1) фіксувати всі дії кривдника (наприклад, робити фото або скріншоти неправдивої інформації про себе, що принижує честь та гідність);

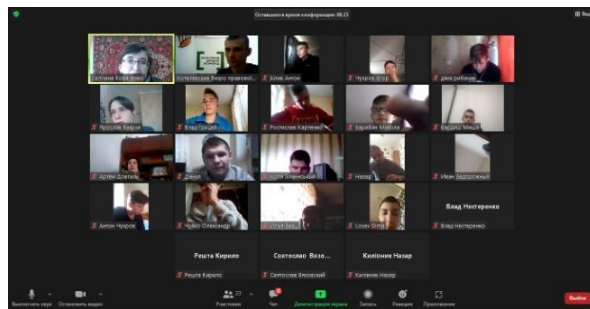
2) звернутися за порадою щодо дій кривдника до батьків, вчителів, довіреної особи;

3) звернутися із заявою або повідомленням про вчинення кібербулінгу до керівника навчального закладу, якщо кібербулінг вчиняється щодо потерпілого в навчальному закладі і кривдником є учень;

4) якщо кібербулінг відбувається в соціальній мережі (наприклад, Facebook, Telegram, Youtube тощо), є можливість звернутися зі скаргою до адміністратора сторінки або групи, що створена у відповідній соціальній мережі, з метою видалення інформації про нього;

5) звернутися до територіальних органів Національної поліції із заявою про вчинення адміністративного правопорушення відповідно до ст. 173-4 КУпАП.

12 жовтня фахівець Котелевського бюро правової допомоги Микола Убийсобака спільно з адвокатом системи безоплатної правової допомоги Світланою Коваленко говорили зі студентами першого курсу коледжу Полтавського фахового коледжу нафти і газу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» про адміністративну відповідальність неповнолітніх за допомогою платформи Zoom.

Під час заходу юрист бюро розповів слухачам, що адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення 16-річного віку.

До неповнолітніх у віці від 16 до 18 років за вчинення адміністративних правопорушень можуть бути застосовані такі заходи впливу:

1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;

2) попередження;

3) догана або сувора догана;

4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінують, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

Микола Убийсобака також наголосив, що вчинення правопорушення неповнолітнім визнається обставиною, що пом'якшує відповідальність за адміністративне правопорушення.

За офіційними даними в Україні більше 2 млн. 600 тис. осіб з інвалідністю, тобто більше 6% населення країни.

Відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» особи з інвалідністю володіють усією повнотою

соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Тобто, не існує якихось особливих чи окремих прав для осіб з обмеженими можливостями. Права людини в кожного однакові, питання лише в перешкодах на

шляху до їхньої реалізації.

Соціальний захист осіб з інвалідністю є складовою діяльності держави, що полягає у наданні пенсії, державної допомоги, компенсаційних та інших виплат, пілг, соціальних послуг, здійсненні реабілітаційних заходів, встановленні опіки (піклування) або забезпеченні стороннього догляду.

Тому з метою підвищення правової освіченості та не допущення дискримінації при реалізації особами з інвалідністю своїх прав, а також існуючі шляхи оскарження у випадку їх порушення, 21 жовтня фахівчиня Карлівського бюро правової допомоги Сніжана Вітюгина провела семінар на тему «Забезпечення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення» для членів громадської організації «Союз організації інвалідів України».

Після заходу діяв консультаційний пункт доступу до правової допомоги, де 5 осіб отримали правову інформацію з питань строку позовної давності щодо поділу майна подружжя, стягнення аліментів на непрацездатну дружину, порядку внесення змін до договору, права особи при проведенні профілактичних щеплень та порядку поновлення індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю.

25 жовтня юрист Центру Юрій Ночовний поінформував власників земельних ділянок с. Коновалівка Михайлівської сільської ради про основні зміни внесені до законодавчих актів, які регулюють сферу земельних правовідносин, коротко розповів про їх зміст.

Зокрема, фахівець звернув увагу, що у новій редакції статті 118 Земельного кодексу України передбачено, що громадянин, заінтересований у приватизації земельної ділянки у межах норм безоплатної приватизації, що перебуває у його користуванні, у тому числі земельної ділянки, на якій розташовані жилий будинок, господарські будівлі, споруди, що перебувають у його власності, подає клопотання до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, що передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу. До клопотання додається

розроблена відповідно до Закону України «Про землеустрій» технічна документація із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), що замовляється громадянином без надання дозволу на її розроблення.

Документами, які підтверджують наявність у громадянина права користування земельною ділянкою, можуть бути державні акти на право постійного користування земельними ділянками, державні акти на право володіння землею, записи в земельно-шнурових книгах сільськогосподарських підприємств, записи в погосподарських книгах сільських рад. Це значно полегшує набуття права власності на земельну ділянку, якою громадянин користувався десятиліттями, відмітив Юрій Ночовний.

Після заходу працював консультаційний пункт доступу до безоплатної правової допомоги, де громадяни отримали правову інформацію з питань, що їх цікавили.

04 листопада для жителів с. Микільське Терешківської ОТГ фахівчиня Полтавського бюро правової допомоги Тетяна Ражик провела семінар на тему «Зміни в земельному законодавстві».

Спікерка розповіла присутнім про нові положення законодавства, які стосуються ринку землі. Також роз'яснила основні положення норм діючого законодавства у сфері земельних відносин.

По завершенні заходу діяв консультаційний пункт доступу до безоплатної правової допомоги, де всі охочі отримали юридичні консультації з питань, що їх цікавили, зокрема: щодо встановлення меж земельної ділянки; укладення, зміни та припинення договору оренди земельної ділянки; приватизації земельної ділянки; користування жилим приміщенням; спадкування частки майна та ін.

Заходи відбулися в рамках реалізації проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

Забезпечення захисту прав осіб, які перебувають в закладах інтернатного типу, є одним з основних завдань працівників системи безоплатної правової допомоги.

Тож, 05 листопада фахівчиня Зіньківського бюро правової допомоги Катерина Суконька взяла участь в інформаційній годині в режимі онлайн для вихованців Зіньківського дитячого будинку-інтернату ім. О.В. Синяговського на тему «Безоплатна правова допомога на захисті прав соціально вразливих верств населення».

Юристка розповіла про порядок надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги та про те, які категорії осіб мають на неї право. «Однією з категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову

допомогу відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» є діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту» - зазначила Катерина Суконька.

Фахівчиня бюро також поінформувала учасників заходу про порядок надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатами та працівниками центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

По завершенню заходу фахівчиня бюро забезпечила роботу консультаційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги в режимі скайп-зв'язку.

11 листопада юристка правової допомоги Гадяччини Ірина Калініченко провела для учнів Сергіївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Сергіївської сільської ради тренінг на тему «Толерантність та дискримінація».

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками - порушення даних норм і є дискримінацією.

Під час заходу Ірина Калініченко роз'яснила, які є форми дискримінації, це пряма, непряма дискримінація, підбурювання, утиск. А також, наголосила на тому, куди можна звернутись у разі застосування до особи дискримінації, і яка відповідальність за це передбачена законодавством.

Спілкування відбулося в режимі жвавого діалогу та обговорення побаченого тематичного відео. Завдяки цьому діти отримали знання, які допоможуть бути більш толерантними та уникати проявів дискримінації в майбутньому.

У світі електронних технологій навіть малолітнім потрібно знати про безпеку в Інтернеті. Тож, 12 листопада фахівець правової допомоги Котелевщини Микола Убийсобака провів лекцію для учнів 6 класу Котелевського закладу загальної середньої освіти № 4 I-III ступенів Котелевської селищної ради на тему «Безпека дитини в Інтернеті».

Працівник бюро розповів учням про правила безпеки в інтернеті та зазначив: «Не потрібно нікому передавати свої паролі, особисту інформацію поштою чи в чатах без гострої на те потреби, необхідно повідомляти батьків про ситуації в інтернеті, які вас непокоять (погрози, файли певного місту, пропозиції) та не варто ділитися своїми фото з незнайомцями.

Працівник бюро розповів учням про правила безпеки в інтернеті та зазначив: «Не потрібно нікому передавати свої паролі, особисту інформацію поштою чи в чатах без гострої на те потреби, необхідно повідомляти батьків про ситуації в інтернеті, які вас непокоять (погрози, файли певного місту, пропозиції) та не варто ділитися своїми фото з незнайомцями.

Також юрист наголосив, що діти мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, яка включає в себе здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами.

Булінг – це відносно новий термін для пересічного громадянина, зміст якого кожен із нас не просто знає, а в більшості випадків стикався з цим явищем у дитинстві. Про вміння розпізнати «булінг» та про відповідальність за булінг 16 листопада фахівчиня правової допомоги Шишаччини Катерина Малаш обговорила з учнями Великоперевізької філія I-II ступенів опорного закладу «Шишацької спеціалізованої школи ім. В.І.Вернадського».

В ході заходу учні дізналися про те, як булінг може проявлятися у вигляді психологічного тиску (образи, приниження, погрози, ігнорування тощо) та фізичних знущань (удари, поштовхи, принизливий фізичний контакт, побиття та інше).

Крім того, юристка зазначила, що найчастіше від булінгу страждають і агресори, і жертви. Всі вони переживають емоційні проблеми, не вміють будувати стосунки з людьми, мають проблеми психо-емоційного розвитку та потребують підтримки дорослих, які б допомогли їм розвинути здорові відношення з людьми не лише у школі, але й протягом усього їх подальшого життя.

22 листопада фахівчиня Великобагачанського бюро правової допомоги

Тетяна Лисенко здійснила виїзд до с. Степанівка Великобагачанської територіальної громади, під час якого провела правопросвітницький захід для жителів громади на тему «Можливість укладання договору купівлі-продажу земельної ділянки, яка перебуває в оренді».

Юристка детально роз'яснила, що земельну ділянку можна продати, навіть якщо вона перебуває в довгостроковій оренді. Земля все одно належить власнику і він може розпоряджатися нею, як забажає. Якщо власник орендованого паю захоче його продати, він повинен звернутися до нотаріуса. Той мусить повідомити про це орендару, бо він має переважне право купити цю землю. За два місяці орендар повинен вирішити, купувати земельну ділянку чи ні. І в разі якщо ні, то пай можна буде продати іншому покупцю. Проте останній зможе повноцінно розпоряджатися землею без обтяжень, коли закінчиться договір оренди.

Після заходу Тетяна Лисенко забезпечила роботу консультаційного пункту, де всі охочі отримали правову інформацію.

Виїзд відбувся в рамках проєкту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

22 листопада юристка Полтавського бюро правової допомоги Яна Бардакова відвідала Розсошенську гімназію Щербанівської сільської ради, де провела декілька правових уроків для учнів гімназії.

Учасниками заходів стали учні 7, 8 та 9-тих класів, вчителі. Однією із тем правових уроків була тема «Види юридичної відповідальності. Відповідальність неповнолітніх». Фахівчиня роз'яснила особливості цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності, акцентувала увагу на визначеннях «правопорушення» та «злочин». Разом з тим звернула увагу на особливостях відповідальності неповнолітніх за адміністративні правопорушення, загальний та знижений вік кримінальної відповідальності. Учасники активно обговорювали тему зазначеної презентації та задавали цікаві запитання спікерці.

Під час іншого уроку на тему «Запобігання домашньому насильству» юристка присутнім роз'яснила види насильства та спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, зокрема терміновий заборонний припис і обмежувальний припис стосовно кривдника.

Також фахівчиня Полтавського бюро правової допомоги обговорила з учнями тему «СтопБулінг», зокрема розкрито поняття, типові ознаки та особливості прояву діяння «булінг». Разом з тим говорили про коло суб'єктів реагування, у разі настання випадку булінгу, приділили особливу увагу адміністративній відповідальності за вчинене правопорушення.

Часто неповнолітні особи, вчиняючи адміністративні проступки чи навіть злочини, навіть не задумуються над своїми вчинками та над їх наслідками. Проте не варто забувати, що за будь-яке правопорушення настає відповідальність.

З метою профілактики правопорушень серед школярів фахівчиня правової допомоги Диканщини Людмила Маценко 25 листопада провела виховну бесіду для учнів 9-10 класів Опорного закладу «Диканська загальноосвітня школа I-III ступенів Диканської селищної ради Полтавського району Полтавської області» на тему «Адміністративна відповідальність неповнолітніх».

Під час заходу юристка поінформувала присутніх про те, що адміністративна відповідальність є одним з видів юридичної відповідальності, що має всі ознаки останньої.

Людмила Маценко у своїй доповіді зазначила, що у Кодексі України про адміністративні правопорушення законодавець встановлює вік настання

адміністративної відповідальності - шістнадцять років. Суб'єктом адміністративної відповідальності визнаються саме неповнолітні у віці від 16 до 18 років.

Також школярів було поінформовано про юридичну відповідальність, яка настає за вчинення булінгу та інші адміністративні проступки. Зокрема, згідно з ст. 1734 Кодексу України про адміністративні правопорушення за вчинення булінгу на порушника може бути накладено штраф у розмірі від 1700 грн. до 3400 грн., а за приховування булінгу - від 850 грн. до 1700 грн.

По завершенню заходу діти із цікавістю переглянули мультфільм «Ти і поліція».

Всесвітній день боротьби зі СНІДом відзначається щороку 1 грудня відповідно до рішення Всесвітньої організації охорони здоров'я та рішення Генеральної Асамблеї ООН, прийнятими 1988 року. З того часу минуло більше 30 років, але проблема боротьби з поширенням ВІЛ інфекції/СНІДу залишається досить актуальною для багатьох країн світу.

Як не прикро, але Україна, на сьогодні, займає одне з перших місць в Європі за темпами розповсюдження ВІЛ-інфекції. За даними Державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» за період 1987 – 2020 роки в країні зареєстровано понад 350 тисяч випадків ВІЛ-інфекції серед громадян України, зокрема майже 120 тисяч випадків захворювання на СНІД та понад 50 тисяч випадків смерті від захворювань, зумовлених СНІДом.

З метою інформування суб'єктів пробації про кримінальну відповідальність за зараження вірусом імунодефіциту чи іншої невиліковної хвороби 07 грудня фахівчиня Карлівського бюро правової допомоги Сніжана Вітюгіна спільно з старшим інспектором Полтавського районного сектору № 3 філії Державної установи «Центр пробації» в Полтавській області Іллею Мелещенковим провели семінар на тему «Кримінальна відповідальність за зараження вірусом імунодефіциту чи іншої невиліковної хвороби», для суб'єктів пробації, які перебувають на обліку.

По завершенні заходу діяв консультаційний пункт доступу до правової допомоги, де 8 осіб отримали правову інформацію з питань відновлення втраченого документу, відповідальності за розповсюдження наркотиків, порядку розірвання шлюбу, порядку сплати аліментів, підстав та порядку отримання субсидії, з питань кримінальної відповідальності за хуліганство, погашення судимості та підстав визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням.

В Україні щороку, проводиться Всеукраїнський тиждень права з нагоди річниці прийняття Загальної декларації прав людини. Людина, її права і свободи становлять у правовій державі найвищу соціальну цінність, саме на їхнє забезпечення й найповнішу реалізацію у суспільному житті має бути

спрямована уся державна діяльність і насамперед діяльність у сфері державного управління. Адже конституційний лад України ґрунтується на визнанні людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканості та безпеки найвищою соціальною цінністю, пріоритету її прав і свобод. Гарантування прав і свобод людини є головним обов'язком держави, держава відповідальна перед людиною та суспільством за свою діяльність. З нагоди відзначення Міжнародного дня прав людини та Дня безоплатної правової допомоги працівниками Центру проведено ряд заходів.

Так, 09 грудня юристка Чутівського бюро правової допомоги Валерія Смаглюк спільно із бібліотекарями Чутівської центральної бібліотеки Ламаш Валентиною Іванівною та Литвин Людмилою Борисівною провели правовий-урок для учнів Професійно-технічного училища № 55 на тему «Права людини, права молоді».

В ході заходу учнів поінформували про Загальну декларацію прав людини та Конвенцію ООН про права дитини. Обговорили з учнівською молоддю питання настання відповідальності неповнолітніх осіб та провели правову вікторину

на знання прав та обов'язків людини.

По закінченню заходу фахівчиня бюро проінформувала присутніх про роботу системи безоплатної правової допомоги.

10 грудня фахівець Зіньківського бюро правової допомоги Сергій Корнійко провів лекцію на тему «Безоплатна правова допомога – ефективний механізм захисту прав дітей» для учнів Опішнянського опорного закладу загальної середньої освіти I-III ступенів.

В ході заходу діти мали змогу подивитися відео про основні права дитини, після перегляду якого юрист розповів учням, як і до кого звертатися щоб захистити свої права.

Сергій Корнійко наголосив, що діти є суб'єктами права як на безоплатну первинну, так і вторинну правову допомогу. Право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги мають усі діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту.

По завершенню заходу юрист зазначив, що кожна дитина має змогу отримати правову консультацію чи роз'яснення з будь яких правових питань, звернувшись до Зіньківського бюро правової допомоги. За потреби дитині буде призначений адвокат чи юрист для представлення інтересів у суді.

9 грудня, з нагоди Всеукраїнської кампанії «16 днів проти насильства», фахівець Новосанжарського бюро правової допомоги Андрій Чернуха спільно з психологічною службою Новосанжарського ліцею провели майстер-клас «Метод квестів у протидії булінгу» для вчителів ліцею.

В ході заходу учасники розділилися на 6 команд та взяли участь у запропонованому квесті щодо протидії булінгу.

На учасників чекали 6 станцій з різними завданнями, пов'язаними з темою заходу, де команди змогли показати свої навички щодо виявлення та протидії булінгу.

Фахівець правової допомоги пропонував учасникам вирішити 3 завдання: розв'язати кросворд щодо боротьби з булінгом, визначити учасників булінгу та показати свої знання щодо відповідальності за вчинення булінгу.

Отримані під час майстер-класу знання та навички вчителів Новосанжарського ліцею зможуть застосувати під час роботи з учнями, оскільки інформація донесена у ігровій формі більш ефективно засвоюється учнями.

При оформленні спадкових прав нерідко виникає ситуація, коли спадкоємець, який має право на спадкування чи за законом, чи за заповітом, помирає протягом шести місяців після відкриття спадщини. Або коли сам власник пережив родичів, яким би перейшло його майно, скажімо, батьки пережили дітей, однак у останніх були свої діти, які ще живі.

13 грудня юрист Машівського бюро правової допомоги Максим Дворовенко обговорив з учасниками «Університету III віку» на базі Територіального центру соціального обслуговування Машівської селищної ради поняття спадкової трансмісії або спадкування за представленням.

«Спадкова трансмісія – це перехід права на прийняття спадщини від померлого спадкоємця за заповітом або за законом, який не встиг її прийняти внаслідок своєї смерті, до його спадкоємців. Під спадкуванням за правом представлення розуміється особливий порядок, за яким родичі нижчого ступеня споріднення успадковують те майно, яке б за законом перейшло їх родичам вищого ступеня споріднення із спадкодавцем, однак, які до моменту відкриття спадщини померли» - зазначив Максим Дворовенко.

По завершенні заходу діяв консультаційний пункт доступу до безоплатної правової допомоги, де всі бажаючі отримали правову інформацію та роз'яснення.

[1.2.] Клієнти отримують якісні послуги БПД

З метою розширення доступу до безоплатної правової допомоги Центром організовано та забезпечено 385 виїздів у рамках роботи консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги, де отримали безоплатну правову допомогу 1382 особи. Працівниками Центру надано адресну правову допомогу 3 клієнтам за місцем їх перебування, які з об'єктивних причин не мали змоги звернутися особисто до Центру. Забезпечено доступ 7 клієнтів до електронних сервісів Міністерства юстиції України.

До прикладу.

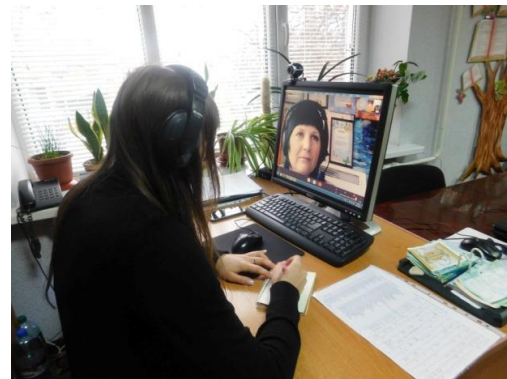
07 жовтня фахівчиня Центру Анастасія Гречка на базі Полтавської обласної універсальної бібліотеки ім. І.П. Котляревського забезпечила роботу консультаційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги.

Всі відвідувачі бібліотеки мали змогу отримати правову інформацію та роз'яснення. Громадяни звертались з питаннями, що стосувались сімейних спорів та договірних правовідносин.

Для тих, хто проживає в сільській місцевості, не хоче витратити час та кошти на дорогу, але має не вирішені правові питання в сільських бібліотеках діють консультаційні пункти доступу до безоплатної правової допомоги в режимі скайп-зв'язку, де в реальному часі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій кожен може отримати безкоштовні юридичні консультації.

Тож 05 листопада фахівчиня Гадяцького бюро правової допомоги Анна Журба консультувала жителів сіл Красна Лука та Римарівка в режимі скайп-зв'язку на базі Гадяцької центральної районної бібліотеки ім. Лесі Українки.

Громадяни отримали правову інформацію та роз'яснення з правових питань, що стосувались житлового, цивільного та договірного права.

09 листопада фахівець Зіньківського бюро правової допомоги Сергій Корнійко консультував жителів смт. Опішня на базі приміщення відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Опішнянської селищної ради.

Громадяни отримали правову інформацію та роз'яснення з правових питань, щодо отримання одноразової грошової допомоги до 05 травня,

притягнення до адміністративної відповідальності за ухилення від сплати аліментів, прийняття спадщини двома спадкоємцями за законом та ін.

В положеннях статті 59 Конституції України закріплено право кожного на професійну правничу допомогу. Основний закон визначає, що у випадках, передбачених законом, ця допомога повинна надаватися безоплатно. Статтею 63 Конституції України закріплено, що засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Згідно з частиною другою статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України засудженому гарантується право на правову допомогу. Для одержання правової допомоги засуджені можуть користуватися послугами адвокатів або інших фахівців у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи.

Так, 10 листопада фахівчиня безоплатної правової допомоги Анастасія Гречка забезпечила роботу консультаційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги за допомогою скайп-зв'язку на базі Державної установи «Полтавська виправна колонія (№23)».

08 грудня фахівчиня Гадяцького бюро правової допомоги Анна Журба консультувала жителів сіл Мала Побиванка та Лютецька, в режимі скайп-зв'язку з Гадяцькою центральною районною бібліотекою ім. Лесі Українки.

Громадяни, які звернулись за юридичними порадами отримали правову інформацію та роз'яснення, що стосувались спадкового, земельного та цивільного права.

13 грудня юрист Центру Юрій Ночовний спільно з фахівчиною Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області Людмилою Армеєвою, Регіональним координатором взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Полтавській області Вірою Яковенко та Регіональним представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Владиславом Носенком в онлайн-режимі забезпечили роботу консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги.

Правову інформацію отримали засуджені, які відбувають покарання в Державних установах «Крюковська виправна колонія (№29)», «Полтавська

виправна колонія (№64)», «Кременчуцька виховна колонія» та «Надержинська виправна колонія (№65)».

[1.3.] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав

З метою розвитку мережі партнерів та незалежних провайдерів надання БПД, налагодження співпраці з ними, Центром проведено 54 заходи (робочі зустрічі, круглі столи, виступи на сесіях та нарадах з представниками ОМС, державних органів, громадських та благодійних організацій та ін.). Також надано методичну допомогу 38 ОМС та установам-провайдерам БПД (громадським організаціям, волонтерським рухам, юридичним особам приватного права), з якими налагоджено співпрацю щодо надання БПД.

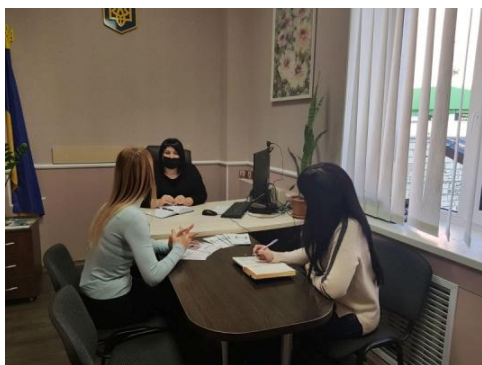
До прикладу.

Профілактика злочинності серед неповнолітніх є одним з основних завдань як для працівників системи безоплатної правової допомоги, так і для співробітників поліції

11 листопада фахівець Зінківського бюро правової допомоги Сергій Корнійко провів робочу зустріч з інспектором сектору ювенальної превенції ВП Полтавського РУП ГУНП в Полтавській області Яною Удовиченко.

За результатами зустрічі досягли домовленості про вжиття спільних заходів, спрямованих на запобігання та протидію домашньому насильству щодо дітей, а також заходів стосовно протидії булінгу в шкільному середовищі.

Також сторони домовились про здійснення спільних виїздів у віддалені сільські місцевості як з метою проведення профілактично-роз'яснювальної роботи серед дітей та батьків, так і роботи по наданню мешканцям громад безоплатної правової допомоги.

25 листопада керівництво Центру Людмила Бубир та Світлана Чернова провели робочу зустріч з регіональною координаторкою ГО «Інша жінка» Наталією Сичовою.

Домовились про співпрацю, зокрема залучення фахівців Центру до надання дієвої допомоги та швидкого реагування на випадки домашнього насильства.

Наталія Сичова залишила листівки з контактами ГО «Інша жінка» для розміщення їх в Центрі, натомість отримала інформаційні матеріали про систему безоплатної правової допомоги.

24 грудня 2021 року заступник начальника державної установи «Полтавська установа виконання покарань (№23)» Сергій Шейко провів робочу зустріч з керівництвом Центру, в ході якої було підписано меморандум про співпрацю, узгоджено план спільних дій в рамках вказаного документа та оновлено графік роботи консультативного пункту доступу до безоплатної правової допомоги на 2022 рік, що діє на території установи для ув'язнених та засуджених. Окрім цього, обговорено проблемні питання в рамках забезпечення прав особи на безоплатну правову допомогу та узгоджено шляхи їх вирішення.

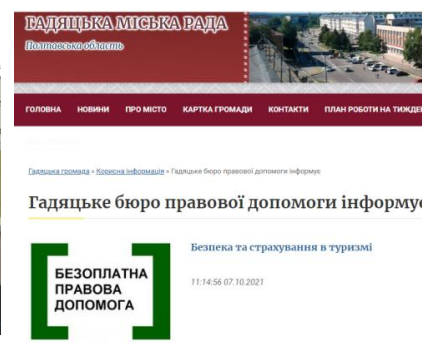
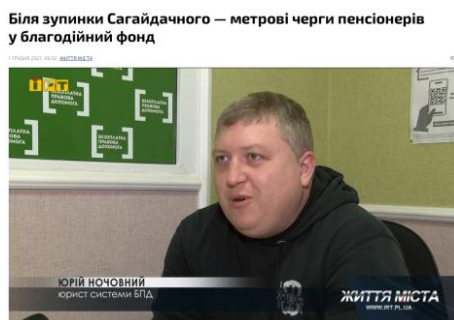
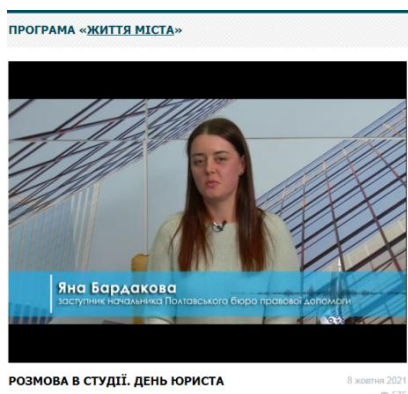
Наприкінці робочої зустрічі представники Центру передали адміністрації установи інформаційні буклети та наочну інформацію, яка буде розміщена на території установи, в тому числі в слідчих кабінетах, що сприятиме підвищенню рівня правової обізнаності ув'язнених та засуджених.

З метою поширення інформації щодо функціонування, розвитку системи безоплатної правової допомоги, діяльності Центру та підвищення правової освіченості громадян у IV кварталі 2021 року продовжувалася співпраця із ЗМІ. Зокрема, висвітлено інформаційні матеріали в газетах, на радіо, телебаченні та мережі Інтернет.

Так, Центром було забезпечено 841 інформаційний вихід:

- в друкованих ЗМІ – 18;
- в інтернет-виданнях – 804;
- виступи на телебаченні – 15;
- виступи на радіо – 4.

Найяскравіші публікації провідних ЗМІ Полтавського регіону щодо роботи системи безоплатної правової допомоги та розширення доступу до безоплатної правової допомоги наведені нижче:

[1.4.] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною

З метою розвитку довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid», створеної Координаційним центром з надання правової допомоги, у звітному періоді Центром актуалізовано 10 статей.

Центром організовано та проведено заходи щодо створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвитку людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж. З метою покращення якості надання правової допомоги, підвищення кваліфікації працівників Центру, адвокатів, які працюють у системі безоплатної правової допомоги та інших провайдерів надання БПД, проведено внутрішнє навчання для працівників Центру на тему «Роль безоплатної правової допомоги під час взаємодії у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі» та навчання з адвокатом на тему «Примусове виселення особи за порушення правил співжиття».

З метою покращення якості надання правової допомоги та підвищення кваліфікації фахівців Центру забезпечено їх участь у спеціалізованих навчаннях, вебінарах та тренінгах.

Також Центром забезпечено роботу консультаційних пунктів доступу до БПД на базі партнерів, які забезпечили належні умови для прийому громадян працівниками Центру. До прикладу, такі консультаційні пункти працюють в територіальних громадах, центрах зайнятості, Полтавському обласному осередку Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України», Територіальних центрах соціального обслуговування тощо, використовуються приміщення, оргтехніка, обладнання та транспорт.